

Consiliul Superior al Magistraturii din Republica Moldova

Judecătoria Orhei sediul Telenești

2017, orașul Telenești strada Ștefan cel Mare 6, tel. 0258-23186 fax.025823186

e-mail: jtl@justice.md

nr. 12389 din 26.09 2017

-recomandată

**Către Curtea Constituțională a R.Moldova
mun.Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28**

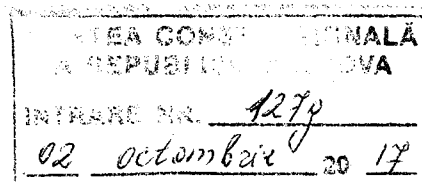
Pe rolul judecătoriei Orhei sediul Telenești se află cererea condamnatului Șevciuc Alexandru privind aplicarea Legii cu privire la amnistie din 29.07.2016. În cadrul ședinței de judecată avocatul condamnatului, Radu-Ștefan Patrașanu a înaintat o sesizare privind verificare constituționalității art. 10 alin. 1 lit. „c,, din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin. 2; art. 12 alin. 3 și art. 13 alin. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120, și 124 alin. 1 din Constituția RM. De către instanța de judecată a fost admisă sesizarea în cauză și s-a emis în acest sens o închiere conform căreia solicită ca Curtea Constituțională să verifice constituționalitatea art. 10 alin. 1 lit. „c,, din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin. 2; art. 12 alin. 3 și art. 13 alin. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120, și 124 alin. 1 din Constituția RM.

Anexă: copia închierii 38-21-1709-08022017 pe 8 file

Judecător

Oleg Școlnic

Ex. Ina Tanachi
Tel. 0258-2-22-89

ÎNCHEIERE

24 mai 2017

or. Orhei

Judecătoria Orhei

Instanța compusă din:

Președinte de ședință

Grefier

Cu participarea:

procurorului

avocatului

reprezentantului Penitenciarului nr-18 Brănești

Oleg Școlnic

Lazari Igor

Macovei Alexandru

Radu-Ștefan Patrașanu

Danileivici Diana

A judecat în ședință de judecată publică cererea condamnatului Șevciuc Alexandru Valentin, a.n. 1975, dom. or. Vadul lui Vodă str. Pădurilor-12, privind posibilitatea aplicării în privința sa a Legii cu privire la amnistie din 29/07/2016.

A STABILIT:

Condamnatul Șevciuc Alexandru la 08.02.2017, s-a adresat cu cerere către Judecătoria Orhei, privind posibilitatea aplicării în privința sa a Legii cu privire la amnistie din 29/07/2016.

În ședință de judecată din data de 18.05.2017 avocatul condamnatului, Radu-Ștefan Patrașanu a înaintat o sesizare privind verificarea constituționalității art. 10 alin. 1 lit. „c”, din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin. 2; art. 12 alin. 3 și art. 13 alin. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120, și 124 alin. 1 din Constituția RM.

În motivarea acesteia, a indicat că Șevciuc Alexandru, a fost condamnat la 18 martie 2013 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. 2) și 264 alin. 1 Cod Penal la o pedeapsă de 5 ani și 6 luni privațiune de libertate cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Acesta a executat deja 2/3 din termenul stabilit de instanța de judecată.

Concomitent, la 24.11.2014 Șevciuc Alexandru Valentin a fost pus sub învinuire de către Procuratura sect. Râșcani, mun. Chisinau, incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM.

La moment, Șevciuc Alexandru Valentin are calitatea de inculpat pe marginea acestei cauze penale, care se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Vinovăția lui Șevciuc Alexandru nu a fost stabilită în baza unei hotărâri de judecată definitive și irevocabile iar pretinsa victimă a recunoscut în fața instanței că nu a fost agresată de Șevciuc Alexandru iar acesta din urmă nici nu a chemat deținuții la nesupunere.

Or, art.8 Cod de Procedură Penală, expres prevede, că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

În speță, prevederile art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova vin în

contradicție cu prevederile art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Deci, se constată faptul că Șevciuc Alexandr Valentin, nu poate fi amnistiat (instanța de judecată nu poate admite cererea de amnistie) doar din cauza faptului că acesta are calitate de inculpat în dosarul penal nr. 2014028155 incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM, adică infracțiuni care violează regimul de detenție.

1. În aceeași ordine de idei vin în contradicție cu prevederile Constituției și:

- art. 11 alin 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
- art. 12 alin. 3) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
- art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*

Aplicarea dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coroborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în sensul invocat de către procuror în cadrul ședinței de judecată, dar și în sensul lor direct prevăzut de Legea nr. 210, contravine exigențelor art. 20, 21, 114, art. 120 și 124 (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 4 și §2 din Protocolul nr. 7 al CEDO.

În conformitate cu art. 20 al Constituției R. Moldova orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.

În aceste circumstanțe, sintagma art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție nu este una constituțională și încalcă grav accesul la justiție cetățeanului Șevciuc Alexandr Valentin, care astăzi este în drept să beneficieze de efectele pozitive ale Legii nr. 210.

Articolul 21 din Constituție prevede faptul că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Așadar, sintagma: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție (art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210 din 29.07.2016) vine în contradicție gravă cu principiul constituțional al prezumției nevinovăției, deoarece Șevciuc Alexandr poate fi achitat de către Judecătoria Chișinău în cadrul cauzei penale unde se învinuiește în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM.

Sintagme neconstituționale similare se includ la art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care limitează posibilitatea aplicării amnistiei

persoanelor ce au doar un simplu statut de bănuțit, inculpat sau învinuit pentru săvârșirea unor infracțiuni ce violează regimul de detenție.

Potrivit prevederilor art. 114 din Constituția RM, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești. Astfel, înfăptuirea justiției reprezintă forma principală de realizare a puterii judecătorești și se exercită prin respectarea strictă a normelor de procedură reglementate de lege.

Potrivit prevederilor art. 120 din Constituția Republicii Moldova, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

Astfel, dacă o persoană nu este condamnată printr-o sentință definitivă și irevocabilă pentru săvârșirea unei infracțiuni ce violează regimul de detenție, atunci aceasta nu trebuie să fie privată de posibilitatea de a beneficia de Legea amnistiei doar din cauza faptului că ar avea calitate de bănuțit, învinuit și/sau inculpat, așa cum este cazul lui Șevciuc Alexandr.

Conținutul acestei norme constituționale stabilește expres și imperativ că nimeni, nu poate pune la îndoială legalitatea deciziilor judecătorești irevocabile dacă acestea există. Dacă însă Șevciuc Alexandr va fi achitat de infracțiunea imputată (în baza art 285 alin. 3) și 321 CP al RM), iar până atunci demersul de amnistie va fi respins în temeiul art. 10 alin. 1) lit.c) din Legea nr. 210 pe 29.07.2016, cine va putea repara prejudiciul moral și material adus acestei persoane?

De asemenea, este un principiu general valabil, aplicarea legii penale mai blânde pentru orice persoană, indiferente de statutul procesual al acestuia, iar alte legi nu pot limita acest principiu procesual.

Până în prezent, Curtea Constituțională, nu a emis o hotărâre având ca obiect excepția de neconstituționalitate a practicii de aplicare a dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Consideră că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

-obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit. a) din Constituție – instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, or obiect de ridicarea excepției de neconstituționalitate constituie art. 10 alin. 1) lit. c), din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Deaceea solicită Curtea Constituțională, să verifice constituționalitatea art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

În cadrul ședinței de judecată avocatul Radu-Ștefan Patrașanu a solicitat admiterea sesizării înaintate.

Procurorul Alexandru Macovei și reprezentantul Penitenciarului Brănești-18 Danileivici Diana au solicitat admiterea sesizării.

Judecata examinând sesizarea înaintată de avocatul Patrașanu-Radu Ștefan, socoate necesar de a o admite din următoarele motive.

În cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că Șevciuc Alexandr, a fost condamnat la 18 martie 2013 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. 2) și 264 alin. 1 Cod Penal la o pedeapsă de 5 ani și 6 luni privațiune de libertate cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Acesta a executat deja 2/3 din termenul stabilit de instanța de judecată.

Concomitent, la 24.11.2014 Șevciuc Alexandr Valentin a fost pus sub învinuire de către Procuratura sect. Râșcani, mun. Chisinau, incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM.

La moment, Șevciuc Alexandr Valentin are calitatea de inculpat pe marginea acestei cauze penale, care se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Vinovăția lui Șevciuc Alexandr nu a fost stabilită în baza unei hotărâri de judecată definitive și irevocabile iar pretinsa victimă a recunoscut în fața instanței că nu a fost agresată de Șevciuc Alexandr iar acesta din urmă nici nu a chemat deținuții la nesupunere.

Or, art.8 Cod de Procedură Penală, expres prevede, că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

În speță, prevederile art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova vin în contradicție cu prevederile art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Deci, se constată faptul că Șevciuc Alexandr Valentin, nu poate fi amnistiat (instanța de judecată nu poate admite cererea de amnistie) doar din cauza faptului că acesta are calitate de inculpat în dosarul penal nr. 2014028155 incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM, adică infracțiuni care violează regimul de detenție.

2. În aceeași ordine de idei vin în contradicție cu prevederile Constituției și:

- art. 11 alin 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
- art. 12 alin. 3) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
- art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*

Aplicarea dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în sensul

invocat de către procuror în cadrul ședinței de judecată, dar și în sensul lor direct prevăzut de Legea nr. 210, contravine exigențelor art. 20, 21, 114, art. 120 și 124 (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 4 și §2 din Protocolul nr. 7 al CEDO.

În conformitate cu art. 20 al Constituției R. Moldova orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

În aceste circumstanțe, sintagma art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție nu este una constituțională și încalcă grav accesul la justiție cetățeanului Șevciuc Alexandr Valentin, care astăzi este în drept să beneficieze de efectele pozitive ale Legii nr. 210.

Articolul 21 din Constituție prevede faptul că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Așadar, sintagma: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție (art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210 din 29.07.2016) vine în contradicție gravă cu principiul constituțional al prezumției nevinovăției, deoarece Șevciuc Alexandr poate fi achitat de către Judecătoria Chișinău în cadrul cauzei penale unde se învinuiește în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM.

Sintagme neconstituționale similare se includ la art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care limitează posibilitatea aplicării amnistiei persoanelor ce au doar un simplu statut de bănuțit, inculpat sau învinuit pentru săvârșirea unor infracțiuni ce violează regimul de detenție.

Potrivit prevederilor art. 114 din Constituția RM, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești. Astfel, înfăptuirea justiției reprezintă forma principală de realizare a puterii judecătorești și se exercită prin respectarea strictă a normelor de procedură reglementate de lege.

Potrivit prevederilor art. 120 din Constituția Republicii Moldova, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

Astfel, dacă o persoană nu este condamnată printr-o sentință definitivă și irevocabilă pentru săvârșirea unei infracțiuni ce violează regimul de detenție, atunci aceasta nu trebuie să fie privată de posibilitatea de a beneficia de Legea amnistiei doar din cauza faptului că ar avea calitate de bănuțit, învinuit și/sau inculpat, așa cum este cazul lui Șevciuc Alexandr.

Conținutul acestei norme constituționale stabilește expres și imperativ că nimeni, nu poate pune la îndoială legalitatea deciziilor judecătorești irevocabile dacă acestea există. Dacă însă Șevciuc Alexandr va fi achitat de infracțiunea imputată (în baza art 285 alin. 3) și 321 CP al RM), iar pînă atunci demersul de amnistie va fi respins în temeiul art. 10 alin. 1) lit.c) din Legea nr. 210 pe 29.07.2016, cine va putea repara prejudiciul moral și material adus acestei persoane?

De asemenea, este un principiu general valabil, aplicarea legii penale mai blînde pentru orice persoană, indiferente de statutul procesual al acestuia, iar alte legi nu pot limita acest principiu procesual.

Pînă în prezent, Curtea Constituțională, nu a emis o hotărîre avînd ca obiect excepția de neconstituționalitate a practicii de aplicare a dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Consideră că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

-obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit. a) din Constituție – instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, or obiect de ridicarea excepției de neconstituționalitate constituie art. 10 alin. 1) lit. c), din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

în baza art. 39 alin. 4, 342, 469 , CPP al RM judecata,

DISPUNE:

A solicita Curtea Supremă de Justiție a R.M. să sesizeze în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională pentru a verifica constituționalitatea art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea cu drept de recurs la Cuitea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul judecătorei Orhei sediul Telenești.

Judecător
Copia corespunde originalului
Judecător

Școlnic Oleg

Școlnic Oleg

SESIZARE

Prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

Avocatul Rusanovschi Iulian din cadrul BAA Ursachi Ana și Partenerii, în interesul lui Sevcuic Alexandr Valentin.

Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 113, e-mail: rusanovschi_iulian@yahoo.com, tel. 079600416.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificării constituționalității art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coroborare cu art. 11 alin. 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunzător cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATĂ DE CĂTRE INSTANȚA DE FOND

1. La 08 februarie 2017 a fost înregistrată la Judecătoria Orhei cererea privind amnistierea lui Sevcuic Alexandr, condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. 2) Cod Penal al R. Moldova și pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. 1) CP-al RM.
2. Sevcuic Alexandr Valentin a fost condamnat la 18 martie 2013 la o pedeapsă de 5 ani privațiune de libertate cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiminchis. Acesta a executat deja 2/3 din termenul stabilit de instanța de judecată.
3. Concomitent, la 24.11.2014 Sevcuic Alexandr Valentin a fost pus sub învinuire de către Procuratura sect. Râșcani, mun. Chișinău, incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM. Astăzi Sevcuic Alexandr Valentin are calitatea de inculpat pe marginea acestei cauze penale, care se află pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la judecătorul Nina Arabadji. Adică, vinovăția lui Sevcuic Alexandr nu a fost stabilită în baza unei hotărâri de judecată definitive și irevocabile iar pretinsa victimă a recunoscut în fața instanței că nu a fost agresată de Sevcuic Alexandr iar acesta din urmă nici nu a chemat deținutul la nesupunere.

4. Or, art.8 Cod de Procedură Penală, expres prevede, că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.
5. În speță, prevederile art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova vin în contradicție cu prevederile art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.
6. Deci, constatăm faptul că Șevciuc Alexandr Valentin, nu poate fi amnistiat (instanța de judecată nu poate admite cererea de amnistie) doar din cauza faptului că acesta are calitate de inculpat în dosarul penal nr. 2014028155 incriminându-i-se săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM, adică infracțiuni care violează regimul de detenție.
7. În aceeași ordine de idei vin în contradicție cu prevederile Constituției și:
 - art. 11 alin 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
 - art. 12 alin. 3) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*
 - art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: *prevederile alin. 1) din prezentul articol nu se aplică persoanei care cade sub incidența art. 10 alin. 1) lit..... c).*

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Aplicarea dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în sensul invocat de către procuror în cadrul ședinței de judecată, dar și în sensul lor direct prevăzut de

- Legea nr. 210, contravine exigențelor art. 20, 21, 114, art. 120 și 124 (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 4 și §2 din Protocolul nr. 7 al CEDO.
2. În conformitate cu art. 20 al Constituției R. Moldova orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție.
 3. În aceste circumstanțe, sintagma art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate ... pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție nu este una constituțională și încalcă grav accesul la justiție cetățeanului Șevciuc Alexandr Valentin, care astăzi este în drept să beneficieze de efectele pozitive ale Legii nr. 210.
 4. Articolul 21 din Constituție prevede faptul că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.
 5. Așadar, sintagma: prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate ... pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție (art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea 210 din 29.07.2016) vine în contradicție gravă cu principiul constituțional al prezumției nevinovăției, deoarece Șevciuc Alexandr poate fi achitat de către Judecătoria Chișinău în cadrul cauzei penale unde se învinuiește în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 285 alin. 3) și art. 321 CP al RM.
 6. Sintagme neconstituționale similare se includ la art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care limitează posibilitatea aplicării amnistiei persoanelor ce au doar un simplu statut de bănuț, inculpat sau învinuit pentru săvârșirea unor infracțiuni ce violează regimul de detenție.
 7. Potrivit prevederilor art. 114 din Constituția RM, justiția se desfășurează în numele legii numai de instanțele judecătorești.
 8. Astfel, desfășurarea justiției reprezintă forma principală de realizare a puterii judecătorești și se exercită prin respectarea strictă a normelor de procedură reglementate de lege.
 9. Potrivit prevederilor art. 120 din Constituția Republicii Moldova, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.
 10. Astfel, dacă o persoană nu este condamnată printr-o sentință definitivă și irevocabilă pentru săvârșirea unei infracțiuni ce violează regimul de detenție, atunci aceasta nu trebuie să fie privată de posibilitatea de a beneficia de Legea amnistiei doar din cauza faptului că ar avea calitate de bănuț, învinuit și/sau inculpat, așa cum este cazul lui Șevciuc Alexandr.

- 11.Or, potrivit prevederilor art. 124 (1) din Constituție, procuratura reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, conduce și exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanțele judecătorești în condițiile legii.
- 12.Continutul acestei norme constituționale stabilește expres și imperativ că nimeni, nu poate pune la îndoială legalitatea deciziilor judecătorești irevocabile dacă acestea există. Dacă însă Șevciuc Alexandr va fi achitat de infracțiunea imputată (în baza art 285 alin. 3) și 321 CP al RM), iar până atunci demersul de amnistie va fi respins în temeiul art. 10 alin. 1) lit.c) din Legea nr. 210 pe 29.07.2016, cine va putea repara prejudiciul moral și material adus acestei persoane?
- 13.De altfel, Curtea Constituțională a prevăzut în Recomandarea nr. 97 din 09.02.2017 faptul că instanțele judecătorești vor ține seama de faptul că Legea nr. 210 urmează a fi interpretată, prin prisma principiului legalității și reglementărilor din art. 3 alin. (2) Cod penal, care stipulează că interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.
- 14.De asemenea, este un principiu general valabil, aplicarea legii penale mai blânde pentru orice persoană, indiferente de statutul procesual al acestuia, iar alte legi nu pot limita acest principiu procesual.

- Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a hotărât:

1. În sensul art.135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

Prevederi relevante din Codul jurisdicției Constituționale

Articolul 38. Subiecții cu drept de sesizare

(1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea făcută de:

a) Președintele Republicii Moldova;

b) Guvern;

c) ministrul justiției;

d) Curtea Supremă de Justiție;

f) Procurorul General;

g) deputatul în Parlament;

h) fracțiunea parlamentară;

i) Avocatul Poporului;

i¹) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;

j) Adunarea Populară a Găgăuziei (Gagauz-Yeri) - în cazurile supunerii controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ce îngrădesc împuternicirile Găgăuziei.

(2) Subiecții prevăzuți la alin.(1) pot face sesizări în probleme ce țin de competența lor, cu excepția sesizării:

a) privind revizuirea Constituției, care poate fi făcută de subiecții indicați în Constituție art.141;

b) privind constatarea circumstanțelor ce justifică dizolvarea Parlamentului, care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova;

c) privind constatarea circumstanțelor ce justifică suspendarea din funcție a Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova, care poate fi făcută în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, semnate de Președintele Parlamentului;

d) ce are ca obiect constituționalitatea unui partid, care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova, de Președintele Parlamentului, de Guvern, de ministrul justiției sau de Procurorul General. Președintele Parlamentului poate face

sesizări numai în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, Procurorul General – în temeiul unei hotărâri a colegiului Procuraturii Generale, ministrul justiției – în temeiul unei hotărâri a colegiului Ministerului Justiției.

Articolul 39. Forma și conținutul sesizării

(1) Sesizarea se prezintă în scris în limba moldovenească.

(2) Sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă:

- a) denumirea Curții Constituționale ca instanță sesizată;
- b) denumirea și adresa subiectului sesizării;
- c) obiectul sesizării;
- d) împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele;
- e) cerințele sesizării;
- f) alte date referitoare la obiectul sesizării;
- g) nomenclatorul documentelor anexate;
- h) semnătura subiectului, codul și ștampila lui.

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

"Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 15 Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 66 Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării.

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 115 Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(...)

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică.

Articolul 116 Statutul judecătorilor

Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive

Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

Articolul 134 Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolului 135 Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 140 Hotărârile Curții Constituționale

(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate.

Prevederile relevante ale Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86)

Articolul 4 Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.

**Prevederile relevante ale Codului jurisdicției constituționale nr. 502- XIII
din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art. 597)**

Articolul 2 Autoritatea de jurisdicție constituțională

(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 4

Competența în materie a Curții Constituționale

(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept.

Articolul 7

Prezumția constituționalității actelor normative

Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în

procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

**Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în
vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:**

**ARTICOLUL 6
al CEDO**

Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

ARTICOLUL 6 Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

ARTICOLUL 7 Nici o pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

ARTICOLUL 13 Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale."

ARTICOLUL 14 Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

ARTICOLUL 17 Interzicerea abuzului de drept

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

Prevederi relevante ale Protocolului nr. 7 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale:

Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90:

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Articolul 10

Orice persoana are dreptul în deplina egalitate de a fi audiata în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptată împotriva sa.

Articolul 11

Orice persoana acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovata sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul când au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decât cea care era aplicabilă în momentul când a fost săvârșit actul cu caracter penal.

Prevederi relevante ale Pactului cu privire la drepturile civile și politice, deschis spre semnare de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, intrat în vigoare la 23 martie 1967, Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.90:

ARTICOLUL 14

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă fie asupra temeiniciei oricărei învinuiri penale îndreptate împotriva ei, fie asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.
(...)

ARTICOLUL 15

1. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau un act delictuos, potrivit dreptului național sau internațional, în momentul în care au fost săvârșite. De asemenea, nu se va aplica o pedeapsă mai severă decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii infracțiunii. Dacă ulterior comiterii infracțiunii, legea prevede aplicarea unei pedepse mai ușoare, delincventul trebuie să beneficieze de aceasta.

2. Nimic din prezentul articol nu se opune judecării sau condamnării oricărui individ din pricina unor acțiuni sau omisiuni care atunci când au fost săvârșite erau

considerate ca fapte criminale, potrivit principiilor generale de drept recunoscute de toate națiunile.

**revederi relevante ale Hotărîrii Curtii Constitutionale nr. 2 din 09.02.2016
pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din
Constituția Republicii Moldova sunt următoarele:**

53. Pornind de la natura subsidiară a mecanismelor CEDO, statele membre au obligația de a extinde mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel național, în conformitate cu angajamentele ce derivă din procesul de eficientizare a CEDO, asumate în cadrul Conferințelor de la Interlaken (18-19 februarie 2010), Izmir (26-27 aprilie 2011) și Brighton (19-20 aprilie 2012).

60. Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

61. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

62. Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

63. Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune eo ipso prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.

76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite

controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

96. Curtea reține că, potrivit art. 115 din Constituție, justiția se desfășurează prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii. La fel, în virtutea art. 116 din Legea Supremă, judecătorii din cadrul instanțelor de toate nivelele sunt independenți și se supun numai legii.

97. Independența judecătorilor este unul dintre principiile fundamentale de organizare și realizare a justiției. În aplicarea legii, independența judecătorilor exclude noțiunea de ierarhie, subordonare. Având rolul de a soluționa litigiile în mod obiectiv, conform legii, și fiind o putere prin ei înșiși, judecătorii nu pot primi ordine, instrucțiuni sau sugestii de nici un fel cu privire la activitatea lor judiciară, nici din interiorul, nici din afara sistemului judiciar. Principiile internaționale statuează în mod explicit că judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi obiectul unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții nelegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judecătorești, trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile/forțele de natură socială, economică și politică și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească.

98. Prin urmare, Curtea reține că judecătorii trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor.

Independența judecătorului implică cerința soluționării litigiilor fără nici o ingerință, inclusiv din partea instanței ierarhic superioare."

103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.

107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

5. Prevederi relevante ale Codului de procedură penală:

Articolul 7.

Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Articolul 8.

Prezumția nevinovăției

1). Persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

3) Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Articolul 39

Curtea Supremă de Justiție

1) judecă în primă instanță cauzele penale privind infracțiunile săvârșite de Președintele Republicii Moldova;

2) ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de către instanțele de apel;

3) judecă, în limitele competenței sale, cauzele supuse căilor extraordinare de atac, inclusiv recursurile în anulare;

3¹) judecă recursurile în interesul legii;

3²) soluționează cererile de revizuire a cauzelor în urma pronunțării unei hotărâri de condamnare a Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului;

4) sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice;

5) adoptă hotărâri explicative în chestiunile de practică judiciară a aplicării uniforme a legislației penale și procesual penale;

6) soluționează cererile de strămutare.

6. Prevederi relevante ale Codului Penal

Articolul 107

Amnistia

1. Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

2. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

3. Amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art. 166¹ alin. (2)–(4), precum și persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art. 171–175¹, 201, 206, 208, 208¹ și 208².

V. EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

1. Până în prezenta, Curtea Constituțională, nu a emis o hotărâre având ca obiect excepția de neconstituționalitate a practicii de aplicare a dispozițiilor art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

VI. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII

Consider că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

1. obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit. a) din Constituție – instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

2. excepția urmează a fi ridicată de către instanța de judecată, or în calitatea mea de avocat formulez cererea privind neconstituționalitatea art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

3. prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, or obiect de ridicarea excepției de neconstituționalitate constituie art. 10 alin. 1) lit. c), din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

4. nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate – din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, nu am depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, solicităm Curții Constituționale, să verifice constituționalitatea art. 10 alin. 1) lit. c) din Legea r. 210 din 29.07.2016 în coraborare cu art. 11 alin 2), art. 12 alin. 3) și art. 13 alin. 2) din Legea r. 210 din 29.07.2016, în sensul corespunderii cu art. 20, 21, 114, 120 și 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

VII. ACTELE ANEXATE

- Copia ordonanței de punere sub învinuire;

